

RECENZIJA UČBENIKA SVET KNJIŽEVNOSTI 2 (prenovljena izdaja, 2010)

Učbeniški komplet Svet književnosti je v slovenski prostor vnesel pomembno novost – povezavo berila in učbenika v eno celoto. Tej novosti so v preteklem desetletju sledili vsi učbeniki za književnost v gimnazijskem programu, torej se je izkazala za ustrezno in bila splošno sprejeta.

Svet književnosti 2 avtorjev dr. Toma Virka in dr. Janka Kosa je namenjen 2. letniku gimnazijskega programa, poglavja sledijo literarnozgodovinskim obdobjem od romantike preko realizma in naturalizma do evropske moderne. Preizkušeni koncept povezave literarnozgodovinskega uvoda z obravnavanim literarnim besedilom je v celoti ohranjen. V središču je bralni del, torej skrbno izbrani reprezentativni odlomki, opremljeni s krajšim komentarjem ter vprašanji oz. nalogami. Te se navezujejo na širše literarnozgodovinsko znanje, pa tudi na interpretacijo in analizo odlomka, nekatere pa napotujejo na samostojno razmišljanje, iskanje dodatnih virov ali na poustvarjalno oz. esejsko pisanje. Odlomki so dovolj dolgi, pri pomembnejših besedilih jih je več, kar nudi učitelju možnost večjega prilagajanja vsakokratnim potrebam pouka. Mnogi literarnoteoretični pojmi so pojasnjeni ob besedilu, na katero se nanašajo, druge najdemo v slovarčku na koncu.

Učbenik upošteva posodobljeni učni načrt, ki je v vsebinskem smislu dodal več prostoizbirnih besedil, ta so dodana na novo in organsko vključena v obravnavo določenega sklopa. Seveda so obdelana na enak način in z enakim instrumentarijem kot tista, ki jih je vsebovala že prejšnja izdaja Sveta književnosti 2 in so tudi po posodobljenem učnem načrtu bodisi obvezna bodisi prostoizbirna.

Likovna oprema učbenika ostaja primerna, podrejena informaciji, poleg uporabe barv velja izpostaviti razpredelnice, zemljevide, še posebej pa izbor reprodukcij del likovne umetnosti z ustreznimi komentarji.

Svet književnosti 2 je primeren in docela ustrezen učbenik, usklajen z novostmi posodobljenega učnega načrta.

V rokah imam delovno, nelektorirano verzijo, v njej je dosti napak, spodrsaljajev, nedoslednosti. Učbenik potrebuje natančen lektorski in korektorski pregled.

Maribor, 29. 1. 2010

Boris Svetel, prof.

II. gimnazija Maribor

Avtorja učbenika *Svetovna književnost 2* sta akademik prof. dr. Janko Kos in prof. dr. Tomo Virk. Kos si je že kot univerzitetni učitelj prizadeval za teoretično-metodološko ravnotežje med prenovljenim historičnim empirizmom in filozofsko podprtimi sistemskimi vidiki. Pri tem je tako kot njegova predhodnika, Ocvirk in Pirjevec, problematiko primerjalne literarne zgodovine povezoval z razvojem nacionalne literature in kulture. Na področju primerjalne literarne zgodovine je med dobami in smermi obravnaval zlasti razsvetljenstvo, predromantiko, romantiko, avantgardo in modernizem ter postmodernizem. Analiziral je vrsto novoveških romanopiscev, med temi posebej 21 spremnih študij v zbirki *Sto romanov*.

Tomo Virk je leta 1996 dosegel doktorat s področja literarnih ved s temo *Slovenski roman in Evropa: usoda slovenskega romana v dobi postmodernizma*, njegova področja raziskovanja pa so: teorija in metodologija primerjalne književnosti, moderna svetovna proza, literarna metodologija, teorija proznih vrst in zvrsti, sodobna slovenska proza itd..

Kosovo in Virkovo delo *Svet književnosti 2* združuje literarna besedila z literarno vedo in s tem potrjuje, da je »primerjalna književnost zaradi narave svojega predmeta močno teoretična in ne samo historična veda: medtem ko je za nacionalno literarno zgodovino literarna teorija pretežno pomožna stroka, je v primerjalni književnosti središčna, kolikor ni sploh njeno globlje jedro« (Kos). Zato so v tem učbeniku temeljni literarnoteoretični pojmi razloženi v uvodnem poglavju, nekateri ob posameznih besedilih, še dodatno pa v slovarčku literarnih pojmov na koncu knjige.

Literarnozgodovinski del učbenika sledi posameznim obdobjem, smerem in avtorjem. Kos in Virk sledita pedagoškim in didaktičnim izkušnjam in napotkom in v posameznih primerih ponujata odlomek ali celo dva, ki predstavljata značilen izsek iz večje celote. Izjemnega pomena so komentarji ob posameznih odlomkih, ki so dobro napotilo k samostojnemu razumevanju, ne pa nekaj obvezujočega ali nespremenljivega. Poseben pomen imajo vprašanja, ki so neposredno povezana s tekstom, dijaka pa usmerjajo k samostojnemu razmišljanju. K temu veliko prispevajo tudi drobci neobveznih besedil, natisnjenih na robu, ki s komparativnega in informativnega stališča osvetljujejo obvezna besedila in pri dijaku širijo polje iskanja in spoznavanja. K

interdisciplinarnosti in intermedialnosti učbenika veliko prispevajo tudi natisnjena slikarska in kiparska dela, povezana z motiviko izbranih odlomkov. S preglednicami in razpredelnicami pa sta avtorja dijakom omogočila tudi boljše pomnjenje obveznega gradiva in jim še bolj približala problematiko.

Učbenik *Svetovna književnost 2* znova potrjuje izjemno kvaliteto Kosovih učbenikov, ki je z Virkovim sodelovanjem dobila ustreznega in prizadevnega sodelavca.

Grintovec, 24. 1. 2010

Red. prof. dr. Janez Vrečko